

E. U. de Enfermería (Meixoeiro)

(*)

(*)

Guía

(*)

Grado en Enfermería

Asignaturas

Curso 4

Código	Nombre	Cuatrimestre	Cr.totales
V52G140V01401	Metodología de la investigación	1c	6
V52G140V01403	Inglés para profesionales de la salud	1c	6
V52G140V01404	Prevención de riesgos laborales en el ámbito sanitario	1c	6
V52G140V01405	Prácticas clínicas IV	1c	18
V52G140V01406	Prácticas clínicas V	2c	18
V52G140V01407	Trabajo de Fin de Grado	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Metodoloxía da investigación				
Asignatura	Metodoloxía da investigación			
Código	V52G140V01401			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua	Castelán			
Impartición	Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Meixoeiro) Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	del Campo Pérez, Víctor			
Profesorado	del Campo Pérez, Víctor Salgado Barreira, Ángel			
Correo-e	victor.delcampo.perez@sergas.es			
Web	http://http://direceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/			
Descrición general	O obxectivo desta materia é comprender os fundamentos metodolóxicos da investigación clínica e o razoamento epidemiolóxico para poder deseñar e realizar estudos específicos sobre problemas da práctica clínica e comunitaria. Pretendese que o alumno coñeza os tipos de investigación clínica e as principais bases de datos de ciencias da saúde para poder realizar lectura crítica de artigos. O alumno deberá adquirir coñecementos dos diferentes deseños de estudos, das principais medidas epidemiolóxicas, os parámetros para determinar a su validez e os análises estatísticos mais pertinentes para cada deseño. Intentarase capacitar ao alumno para formular xuízos críticos e para iniciarse na investigación en ciencias da saúde, familiarizándose cos aspectos científicos, metodolóxicos, éticos e lexislativos mais importantes. Fundamentar teoricamente a aplicación da metodoloxía científica na planificación e a interpretación da investigación. Identificar as necesidades de investigación no campo dos coidados de saúde considerando a súa relevancia e pertinencia. Realizar búsqueda de información, identificando a bibliografía máis relevante. Formular hipóteses de investigación dende o problema de investigación. Deseñar estratexias metodolóxicas para abordar unha investigación segundo o propósito de estudo. Demostrar coñecementos de bioestatística e capacidade para aplicalos no análise, interpretación e tratamento das alteracións de saúde e as súas causas. Basear as intervencións de enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicacion en os coidados de saúde
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico

D8	Aprendizaxe autonomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje			
Ser capaz de xestionar as bases de documentación científico-técnica, seleccionar e revisar documentos de interese e sintetizar a súa información	A1	B14	C8	D1
	A2	B16	C25	D2
	A3		C26	D3
	A4			D4
	A5			D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Saber identificar as necesidades e aplicar a metodoloxía da investigación en relación cos problemas reais e definir obxectivos innovadores de investigación en forma de proxectos e /ou protocolos		B3	C17	D1
		B16	C24	D2
			C25	D3
			C26	D4
				D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11

Contidos

Tema	
Marco Conceptual da Investigación	1. Concepto de investigación. Tipos 2. A investigación en ciencias da saúde 2. Investigación en Enfermería 1.2.1. Procura bibliográfica. *PubMed. IME. Coiden. *LILACS 1.2.2.2. Procuras documentais. Google académico. *Bibliosaúde 1.2.3. Procuras de evidencia. *Cochrane. *Joanna *Briggs
Fundamentos da investigación cuantitativa e cualitativa	2.1. Tipos de artigos. Estrutura 2.2 Lectura crítica: fichas de avaliación 2.3. Principios éticos da investigación 2.3.1 Lexislación en España e Galicia 2.3.2. *CEIC de Galicia 2.4. Investigación *cualitativa en *enfermería 2.5. Métodos: entrevista, observación, e grupo focal
Elaboración dun proxecto de investigación	3.1. Obxectivos. A pregunta de investigación 3.2. Métodos. Deseño, mostra, variables. 3.3. Análise de resultados: papel da estatística 3.4. Publicación científica: difusión das conclusións. 3.5. Fontes de *financiación de proxectos de investigación

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Lección maxistral	30	78	108
Seminario	8	8	16
Prácticas en aulas informáticas	12	12	24
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Prácticas en aulas informáticas	Traballo na aula de informática con software específico ou xeral

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas en aulas informáticas	Personalizada co profesor

Avaliación

	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaxe			
Seminario	Actividades realizadas sobre un tema específico	20	A1 A3 A4	B16	C8	D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11
Exame de preguntas obxectivas	Probas sobre os temas tratados en sesión maxistrada	80	A2 A5	B3 B14	C17 C24 C25 C26	D1 D2 D4 D7 D8 D9 D10 D11

Otros comentarios sobre la Evaluación

Na segunda convocatoria, a avaliación será mediante probas de tipo test, probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades

A información relativa a data do examen, hora e lugar atópase na seguinte dirección web:

<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Nancy Burns, Susan K. Grove, **Investigación en enfermería**, 3ª, Elsevier Saunders, 2011

Hernandez Sampieri R, **Fundamentos de Metodología de la investigación**, 5ª, McGraw-Hill, 2010

www.sergas.es, **Itinerario de investigación e innovación sanitaria**,

www.fisterra.com, **Metodoloxía da investigación**,

www.joannabriggs.edu.au,

www.evidenciaencuidados.es,

www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed, **Medline**,

www.redcaspe.org, **CASPe**,

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Traballo de Fin de Grao/V52G140V01407

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Enfermería comunitaria I/V52G140V01104

Estatística: Estatística/V52G140V01106

Ética e lexislación/V52G140V01202

Inglés para profesionais da saúde/V52G140V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Inglés para profesionais da saúde				
Asignatura	Inglés para profesionais da saúde			
Código	V52G140V01403			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua	Inglés			
Impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Meixoeiro)			
Coordinador/a	Rostron , Anthony			
Profesorado	Rostron , Anthony			
Correo-e	ajrostron@uvigo.es			
Web	http://www.english-online.es			
Descrición xeral	Curso enfocado a perfeccionar as destrezas de escritura científicas en inglés, presentacións *científicas en inglés, e aumentar coñecementos do sistema NHS e as súas pautas para poder acceder ao campo laboral en Inglaterra			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje			
Ser capaz de desenvolver habilidades necesarias para a realización de presentacións *científicas a un nivel avanzado	A1	C8	D1	
	A2		D2	
	A3		D3	
	A4		D4	
	A5		D9	
			D11	
Saber comprender plenamente os requisitos de *MRC para a publicación *científica e familiarizarse cos materiais de referencia necesarios para a escritura *científica de forma clara e comprensiva. O nivel *mínimo de habilidades será de acordo co marco internacional *B2	A1	B16	C8	D1
	A2			D2
	A3			D3
	A4			D7
	A5			D9
				D11

Contidos

Tema	
1. Expresión oral no *ambito sanitario.	1. Uso de *PowerPoint, linguaxe corporal, *entonación.

2. Realizar presentacións médicas avanzadas en inglés (con prácticas).

3. Saber redactar literatura científica segundo las normas da AMA *Style *Guide 10*th Ed.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Lección maxistral	52	0	52
Resolución de problemas de forma autónoma	0	97	97
Presentación	1	0	1

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación do léxico científico e estruturas empregadas na linguaxe científica.
Resolución de problemas de forma autónoma	Hacer ejercicios on-line gramaticales.
Presentación	Clases prácticas onde se levarán a cabo exercicios para desenvolver a exposición na clase maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Entrevista personal o con correo electrónico con el profesor.
Resolución de problemas de forma autónoma	Entrevista personal o con correo electrónico con el profesor

Avaliación

	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Lección maxistral	Asistencia e participación na clase.	20	
Presentación	Presentación de una tema científica de 20 minutos mínimo.	80	

Otros comentarios sobre la Evaluación

<p>Convocatoria de Julio: Misma evaluación que en la convocatoria previa.</p>

A información relativa a data do examen, hora e lugar atópase na seguinte dirección web:

<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Anthony Rostron, **Archivos PDF con los contenidos del curso.**, 1,

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Idioma moderno: Inglés técnico/V52G140V01108

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario				
Asignatura	Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario			
Código	V52G140V01404			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descriptor	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Meixoeiro)			
Coordinador/a	Lameiro Vilariño, Carmen			
Profesorado	Lameiro Vilariño, Carmen			
Correo-e	carmen.lameiro.vilarino@sergas.es			
Web	http://seix.uvigo.es/docnet			
Descrición xeral	Introducción na especialidade de enfermmería do traballo así coma no eido da prevención de riscos, centrándonos no sector sanitario. Ó longo da asignatura o alumno irá descubrindo como identificar e prever as principais situacións de risco na súa actividade coma enfermeiro, así coma coñecerá as actividades a desenrolar polos enfermeiros do traballo nun servizo de prevención de riscos laborais.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C17	Aplicar o proceso de enfermmería para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermmería, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje

(*)Ser capaz de identificar los principales riesgos laborales de las/os enfermeras/os en su actividad diaria en los Centros sanitarios.	A1 A2 A4 A5	B10	C17	D2 D5 D10 D11
(*)Aplicar y describir las medidas preventivas necesarias para alcanzar una protección eficaz de la salud del trabajador en situaciones de riesgo		B9 B10 B13	C9 C10 C31	D2 D5 D9
(*)Saber analizar las funciones y competencias de la especialidad de Enfermería del Trabajo	A1 A2 A3 A4 A5	B9 B10	C8 C9 C10	D1 D3 D4 D5 D6 D7 D8

Contidos

Tema	
Tema 1 Organización da prevención na Comunidade *Autónoma Galega	-Lei de Prevención de Riscos Laborais - Real Decreto dos Servizos de Prevención. - A Prevención de Riscos no Servizo Galego de Saúde - Obxectivos e Actuacións do Servizo de Prevención de Riscos Laborais do Sergas.
Tema 2 Funcións da Enfermaría do do Traballo nun Servizo de Prevención de Riscos Laborais.	- A especialidade de Enfermaría do Traballo. - Funcións dos/*as Enfermeiros/*as do Traballo - Principais actividades desenvoladas polos/*as Enfermeiros/*as do Traballo nun Servizo de Prevención. - A Consulta de Saúde laboral
Tema 3 Danos á saúde producidas polo traballo	- Concepto Accidente Laboral e Enfermidade Profesional. - Principais accidentes laborais en traballadores sanitarios. - Principais enfermidades profesionais en traballadores *santarios
Tema 4 Riscos biolóxicos de transmisión sanguínea en sanitarios	- Precaucións Estándar: Método de traballo seguro. - Actuacións fronte a exposicións accidentais. - Dispositivos de seguridade en material punzante. - Equipos de protección individual en virus de transmisión sanguínea grupo IV
Tema 5 Vixilancia da saúde	-Historia médico-laboral. - Principais exames de saúde. - Protocolos de vixilancia sanitaria específicos.
Tema 6 *Ergonomía: a carga física no traballo	- A carga física no traballo. - Prevención de lesións de costas. - *Biomecánica corporal na mobilización de cargas e enfermas.
Tema 7 Riscos psicosociais no traballo	- *Psicopatoloxía laboral. *estres - *burnout - *moobing Medidas de prevención
Tema 8: Riscos por axentes físicos no traballo	- Riscos derivados das radiacións ionizantes - Principais fontes de radiacións en medicina - Zonas de traballo en radioloxía - Clasificación de traballadores expostos - Principais medidas preventivas
Tema 9: Riscos por axentes Químicos no traballo	- Riscos derivados dos fármacos citostáticos - Precaucións na preparación, administración e eliminación de citostáticos - Riscos derivados dos gases anestésicos - Riscos derivados de antisépticos e desinfectantes - Riscos derivados do uso do formol en medicina - Principais medidas preventivas
Tema 10: A inmunización no medio laboral	- Principais vacinas para traballadores sanitarios - Sistemas de rexistro das vacinas - Programa de vacinación no medio laboral
Tema 11: Riscos biolóxicos de transmisión aérea	- Principais enfermidades de transmisión aérea - Dispositivos de Protección respiratoria
Tema 12: Equipos de protección individual por contacto: Luvas	- Tipos de luvas no mercado - Composición das luvas - Uso correcto das luvas no traballo - Dermatoses de orixen laboral
Tema 13: Violencia Laboral no medio sanitario	- Prevención das situacións de violencia no Servizo Galego de Saúde. - Violencia Externa □ Violencia Interna. - Habilidades de comunicación

- Qué é unha avaliación de riscos
- Detección dos riscos nos postos de traballo
- Estimación de riscos detectados
- Planificación de medidas preventivas

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Obradoiro	12	20	32
Estudo de casos	10	0	10
Lección maxistral	33	66	99
Actividades introdutorias	1	1	2
Presentación	0	5	5
Saídas de estudo	1	1	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	- Uso correcto de luvas e criterios de selección. - Dispositivos de protección respiratoria - Método de traballo seguro con punzantes - Emprego axeitado dos dispositivos Bioseguridade - EPI virus de transmisión sanguínea grupo IV - Obradoiro de Incendios e evacuación. - Violencia Laboral no medio sanitario
Estudo de casos	- Estudo de casos de accidentes de traballo e enfermidade profesional. - Estudo de casos e situacións conflitivas no medio laboral que poden levar a situacións de violencia nos traballadores sanitarios.
Lección maxistral	- As sesións maxistrais constan de exposición dos docentes sobre os temas a desenvolver. As sesións maxistrais realizaranse na primeira hora, dedicando a segunda a realización de casos prácticos, resolución de dúbidas e realización dos Talleres.
Actividades introdutorias	Búsqueda bibliográfica e consulta de direccións web oficiais no eido da Prevención de Riscos Laborais: - INSHT - OSHA/ EU - NIOSH - CDC Europa - Portales temáticos en PRL - AET
Presentación	O alumno realizará unha exposición dun Risco detectado no traballo coma enfermeiros e sinalará as principais medidas preventivas a aplicar. Tempo de exposición 10 minutos
Saídas de estudo	As visitas programadas este ano presentan a dificultade do traslado dos servizos nos que viñan facendo (radioloxía e Farmacia) ao novo Hospital, polo que a **sú programación **estara pendente, en función da **disponibilidade nos novos servizos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Personalizada co profesor
Estudo de casos	personalizada co profesor na aula e a través da plataforma faitic
Lección maxistral	tutorización personalizada

Avaliación

	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Obradoiro	Realización de obradoiros prácticos nos que se adquiriran as competencias para o uso correcto dos Equipos de protección individual, así coma do manexo correcto do material punzocortante. Asemade o alumno completará as competencias adquiridas nas sesións maxistrais. A asistencia é obrigatoria.	15	C31 D5 D6
Estudo de casos	Realización de traballos baseados en casos prácticos que terá que resolver o alumno e entregar vía on line.	15 A3	C8 D4 D11

Lección maxistral	Exame final de resolución de casos para demostrar a adquisición de competencias adquiridas.	50	A1 A5	B9 B10	C9 C10 C17	D3 D7 D8 D10
Presentación	Os alumnos farán unha presentación sobre unha situación de risco que elixan e as medidas preventivas a aplicar. A situación de risco pode ser real, e dicir, que o alumno evidenciase no seu percorrido polas prácticas.	20	A2 A4	B13		D1 D2 D9

Otros comentarios sobre la Evaluación

A segunda oportunidade será igual que a primeira

Para superar a asignatura o alumno deberá acadar un mínimo do 50% en cada unha das probas propostas para ponderar a parte superada. Gárdase ata xullo a parte superada. A información relativa a data do examen, hora e lugar atópase na seguinte dirección web: <http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- **Ley 31/95 de Prevención de Riesgos Laborales (BOE 10/11/95),**

MINISTERIO TRABAJO, - **Enciclopedia de salud y seguridad en el trabajo de la OIT**, - Enciclopedia de salud y seguridad en el trabajo, 2001

- Gestal Otero JJ, **RIESGOS LABORALES EN TRABAJADORES SANTIARIOS**, Interamericana-McGraw-Hill, 1993., 1993

Bibliografía Complementaria

- **RD 39/1997 Reglamento de los Servicios de Prevención (BOE 31/01/1997),**

- <http://www.insht.es>,

- <http://www.fisterra.com>,

- <http://osha.eu.int>,

<http://enfermeriadeltrabajo.com/>,

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Inglés para profesionais da saúde/V52G140V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas clínicas IV				
Asignatura	Prácticas clínicas IV			
Código	V52G140V01405			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS 18	Seleccione OB	Curso 4	Cuatrimestre 1c
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Meixoeiro)			
Coordinador/a	Puialto Durán, M ^a José González Oya, Jacinto Luis			
Profesorado	González Oya, Jacinto Luis López Martínez, José Ramón Puialto Durán, M ^a José			
Correo-e	maria.jose.puialto.duran@sergas.es jacintoluis.gonzalez.oja@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direcceuemeixoeiro			
Descrición general	A práctica clínica é unha actividade en forma de rotatorio clínico independente e cunha avaliación final de competencias nos distintos Servizos Asistenciais da área e Centros de Atención Primaria que permita incorporar a través da atención individualizada á persoa, competencias de comunicación, razoamento clínico, xuízo crítico, xestión clínica, valores profesionais e actitudes necesarias para o exercicio da profesión. A materia componse de 3 módulos: 1-prácticas de Enfermería Comunitaria nos distintos centros de saúde da área. 2-prácticas de simulación de Enfermería Materno infantil. 3-prácticas de simulación de coidados de enfermaría en Servizos Especiais.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuido un problema de saúde
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Diseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais

B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
B18	Aplicar estratexias para adoitar medidas de confortabilidade e atención dos síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación dos pacientes en situacións de enfermidade e avanzada e/ou terminal
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co/a paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría
C19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje			
Ser capaz de participar nos coidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha óptima relación interpersoal que garanta a dignidade e confidencialidade.	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C10	D3
	A4	B4	C11	D4
	A5	B5	C12	D5
		B6	C17	D6
		B7	C18	D7
		B8	C19	D8
		B9	C22	D9
		B10	C24	D10
		B11	C44	D11
		B15	C49	
		B16	C50	
		B17		
		B18		

Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantirá o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	A1	B2	C8	D1
	A2	B3	C26	D2
	A3	B7	C49	D3
	A4			D4
	A5			D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11

Contidos

Tema	
MODULO *ENFERMERIA COMUNITARIA Atención ao individuo. Abordaxe de necesidades e problemas de saúde.	-Recomendacións preventivas cardiovasculares. -Recomendacións sobre estilos de vida. -Hipertensión arterial. -Diabetes. -EPOC -Anticoagulación oral. -Vacínacións no adulto. -Hábitos de vida saudable
MODULO ENFERMERIA COMUNITARIA Abordaxe de grupos poboacionais e grupos con factores de risco.	-Atención ao neno e adolescentes. -Atención á muller. -Atención ao ancián. Atención ao paciente inmobilizado. -Atención á familia.
MODULO ENFERMERIA COMUNITARIA Consulta de enfermaría. Traballo en equipo. Atención á comunidade.	-Axenda de enfermaría. -PAE. -Entrevista clínica. -Sistemas de rexistro.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación A.	-Técnicas de inmovilización e outras.....
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación B.	-Preparación e administración de medicamentos.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación C.	-Técnicas pediátricas en alimentación enteral. -Cumprimentar parámetros de somatometría infantil.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación D.	-Alimentación con leite artificial do lactante. -Realizar baño, hixiene e vestimenta do recien nado.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación E.	-Realizar recolección de distintas mostras biolóxicas. -Canalización e fixación de vía periférica en maniquí (Epicraneal).
MODULO SERVICIOS ESPECIAIS Práctica de simulación A	Cumprimentación da gráfica das Unidades de Cuidados Intensivos
MODULO SERVICIOS ESPECIAIS Práctica de simulación B	Manexo e coidado tubo endotraqueal e aspiración aberta e pechada.
MODULO SERVICIOS ESPECIAIS Práctica de simulación	Manexo bombas de perfusión. Colocación vía central desde vía periférica
MODULO SERVICIOS ESPECIAIS Práctica de simulación D	Monitorización da presión arterial

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Prácticas clínicas	195	0	195
Obradoiro	60	0	60
Prácticas de laboratorio	60	12	72
Actividades introductorias	27	0	27
Cartafol/dossier	0	60	60
Observación sistemática	36	0	36

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas clínicas	Prácticas clínicas O estudante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión na área de Ciencias da Saúde.

Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou grupais que desenvolven os estudantes.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Actividades introductorias	Actividades introductorias encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introductorias	Personalizadas
Prácticas clínicas	Titorias co profesor e mediante email
Pruebas	Descrición
Cartafol/dossier	Titorias co profesor e mediante email
Observación sistemática	Avaliación personalizada

Avaliación

	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Prácticas clínicas	Prácticas clínicas O estudante desenvolve as actividades nun Centro de Saúde da área: -Avaliación do titor 20% -Portafolio 80% (40% diario reflexivo e 40% plan de coidados en atención domiciliaria).	50	
Obradoiro	Asistencia	10	
Cartafol/dossier	Forma parte da avaliación das prácticas clínicas.	0	
Observación sistemática	Observación sistemática.Técnicas destinadas a recompilar datos sobre a participación do alumno, baseados nunha listaxe de condutas ou criterios operativos que facilite a obtención de datos cuantificables, mediante rúbrica ad hoc.	40	

Otros comentarios sobre la Evaluación

Na observación sistemática: o módulo Materno-infantil terá un valor do 20% e o módulo de Servizos Especiais terá un valor do 20%.

A asistencia aos diferentes talleres que se organizan nesta materia ten un valor do 10%.

A cualificación final virá dada pola suma e media ponderada de todas as partes avaliadas, sendo condición imprescindible aprobar cada módulo por separado.Calquera información relacionada coa marcha desta materia, atoparase a disposición do alumnado na plataforma TEMA ou na páxina web da escola.

Imprescindible para realizar as prácticas en Servizos Especiais e Materno-Infantil (Prácticas clínicas o realizar e superar os talleres prácticos de simulación.

A avaliación de Xullo será de continuidade para alcanzar as competencias non alcanzadas en Xunio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

MARY ANN TOWLE, **ASISTENCIA DE ENFERMERIA MATERNO-NEONATAL**, 2010,
Sandra F. Smith. Donna J. Duell,Barbara C Martin, **Técnicas de enfermería clínica II Volumen**, 2009,
AMAMDO MARTIN ZURRO - GLORIA JODAR SOLA, **ATENCION FAMILIAR Y SALUD COMUNITARIA**, 2011,

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Prácticas clínicas V/V52G140V01406

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/V52G140V01104
Enfermaría clínica I/V52G140V01204
Enfermaría clínica II/V52G140V01205
Enfermaría comunitaria II/V52G140V01206
Prácticas clínicas I/V52G140V01208
Enfermaría clínica III/V52G140V01301
Enfermaría materno-infantil/V52G140V01302
Prácticas clínicas II/V52G140V01303
Prácticas clínicas III/V52G140V01306

Otros comentarios

Lectura da Guía de Prácticas Clínicas

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas clínicas V				
Asignatura	Prácticas clínicas V			
Código	V52G140V01406			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS 18	Seleccione OB	Curso 4	Cuatrimstre 2c
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Meixoeiro)			
Coordinador/a	Puialto Durán, M ^a José González Oya, Jacinto Luis			
Profesorado	Carrera Alfonso, Nuria González Oya, Jacinto Luis Puialto Durán, M ^a José			
Correo-e	maria.jose.puialto.duran@sergas.es jacintoluis.gonzalez.oja@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direcceuemeixoeiro			
Descrición general	La práctica clínica como compoñente esencial del proceso de ensino aprendizaxe de la enfermería, brinda la oportunidade de desenvolver un coñecemento en acción que achegue ao alumnado las competencias necesarias para el desenvolvemento dunha práctica excelente. Este programa está estruturado en tres rotatorios clínicos independentes en: *Servizos *Especiais, *Saúde Mental *e *servizos Materno-Infantil, cunha avaliación final de competencias en las distintas Unidades.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuida un problema de saúde
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade

B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
B18	Aplicar estratexias para adoitar medidas de confortabilidade e atención dos síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación dos pacientes en situacións de enfermidade e avanzada e/ou terminal
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co/a paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e prever complicacións
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos en la materia

Resultados de Formación
y Aprendizaje

Ser capaz de proporcionar cuidados a o paciente aplicando o proceso de enfermaría establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantirá o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C10	D3
	A4	B4	C11	D4
	A5	B5	C12	D5
		B6	C13	D6
		B7	C15	D7
		B8	C17	D8
		B9	C18	D9
		B10	C29	D10
		B11	C31	D11
		B12	C33	
		B13	C35	
		B14	C36	
		B15	C37	
		B16	C49	
		B17	C50	
		B18		

Contidos

Tema	
Prácticas clínicas : Modulo de Servizos Especiais:	O alumnado realizará as prácticas divididos en dous grupos nas Unidades de Cuidados Intensivos, Urgencias, dos hospitais do Eoxi -Vigo.
Prácticas Clínicas:-Módulo Materno-Infantil	O alumnado realizará as prácticas dividido en catro grupos nas Unidades do Hospital . pertencentes á área Materna-Infantil (neonatoloxía, lactantes, escolares, preescolares, UCIP e tocoloxía). Calquera información relacionada coa marcha desta materia, atoparase a disposición do alumnado na plataforma TEMA
Prácticas clínicas: Modulo de Saúde Mental	O alumnado realizará as prácticas dividido en catro grupos nos distintos dispositivos de Saúde Mental, pertencentes ao Eoxi de Vigo.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Prácticas clínicas	108	5	113
Prácticas clínicas	108	5	113
Prácticas clínicas	214	10	224

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas clínicas	Nas Unidades de Servizos Especiais se dividira o curso en dous grupos. Algunhas destas Unidades realizásen as prácticas en quenda de mañá e/ou tardes
Prácticas clínicas	Nas Unidades de Materno-Infantil dividirase o curso en 4 grupos
Prácticas clínicas	Nas Unidades de Saúde Mental dividirase o curso en 4 grupos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas	Atención personalizada nas unidades e pola titora así como mediante email
Prácticas clínicas	Atención personalizada nas unidades e pola titora así como mediante email
Prácticas clínicas	Atención personalizada nas unidades e pola titora así como mediante email

Avaliación

Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje

Prácticas clínicas	Modulo Enfermaría Materno Infantil: As/os supervisoras/é das distintas unidades co asesoramento das enfermeiras/os que participen na rotación, cumprimentasen un informe (achegado pola profesora)Ao terminar prácticas presentase un diario reflexivo.	25	A1 A2 A3 A4 A5	C4 C8 C10 C11 C13 C15 C17 C29 C31 C33 C35 C36 C37 C49 C50
Prácticas clínicas	Modulo Enfermaría Saúde Mental: As/os supervisoras/é das distintas unidades co asesoramento das enfermeiras/os que participen na rotación, cumprimentasen un informe (achegado pola profesora).Ao terminar prácticas presentase un diario reflexivo.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B12 B13 B14 B15 B17 B18 C4 C8 C10 C11 C13 C15 C17 C29 C31 C33
Prácticas clínicas	Modulo Enfermaria en Servizos Especiais: As/os supervisoras/é das distintas unidades co asesoramento das enfermeiras/os que participen na rotación, cumprimentasen un informe (achegado pola profesora). Ao terminar prácticas presentase un diario reflexivo.	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B17 B18 C4 C8 C13 C15 C18 C33 C50

Otros comentarios sobre la Evaluación

Modulo Coidados Especiais o 70% da nota final corresponde ás prácticas nas distintas unidades e o 30% ao Diario Reflexivo.

Modulo Materno Infantil: o 60% da nota final corresponde ás prácticas nas distintas unidades e o 40% ao Diario Reflexivo.

Modulo Enfermeria Saúde Mental: o 70% da nota final corresponde ás prácticas nas distintas unidades e o 30% ao Diario Reflexivo

A avaliación de Xullo será continuidade pra acadar as competencias non conseguidas en Xuño. Calquera información relacionada coa marcha desta materia, atoparase a disposición do alumnado na plataforma TEMA ou na páxina web da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Priscilla Lemone, **Enfermería Médicoquirúrgica**, 4,

Sandra F Smith, Donna J.Duell, Barbara C Martin, **Técnicas de enfermería Clínica V 2**, 7,

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Traballo de Fin de Grao/V52G140V01407

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Prácticas clínicas I/V52G140V01208

Enfermería clínica III/V52G140V01301

Enfermería en saúde mental/V52G140V01305

Enfermería materno-infantil/V52G140V01302

Prácticas clínicas II/V52G140V01303

Prácticas clínicas III/V52G140V01306

Prácticas clínicas IV/V52G140V01405

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Asignatura	Traballo de Fin de Grao			
Código	V52G140V01407			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	12	OB	4	2c
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Meixoeiro) Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Puialto Durán, M ^a José			
Profesorado	del Campo Pérez, Victor Puialto Durán, M ^a José Salgado Barreira, Ángel			
Correo-e	maria.jose.puialto.duran@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direcceuemeixoeiro			
Descrición xeral	O TFG é un traballo persoal que cada estudante realizará de forma autónoma baixo tutoría docente, permitirá mostrar de forma integrada a adquisición de contidos formativos e as competencias asociadas ao Título. Estará asociado a distintas materias. Inclúirá, como mínimo: busca e revisión bibliográfica, lectura e integración da información, elaboración de información relevante, redacción e presentación.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuido un problema de saúde
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven o seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais

B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
B18	Aplicar estratexias para adoitar medidas de confortabilidade e atención dos síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación dos pacientes en situacións de enfermidade e avanzada e/ou terminal
C1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
C2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
C3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sás e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentaria saudable.
C6	Identificar nutrientes e alimentos onde se atopan
C7	Identificar os problemas nutricionais de maior prevalenza e seleccionar as recomendacións dietéticas axeitadas
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co/a paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado
C14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar o estudiantado na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta violencia
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría
C16	Comprender dende unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de cuidar,desarrollando os plans de coidados correspondentes
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría
C19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade
C20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar uncoidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e a comunidade
C21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional ha de desenvolver nun Equipo de Atención Primaria de Saúde
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
C27	Formar e informar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde
C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
C34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo, no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento

C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse
C38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores
C39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento
C40	Ser capaz de proporcionar formación e información para a saúde aos pais ou coidadores primarios
C41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecer e a súa repercusión na saúde
C42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá
C45	Coñecer o Sistema Sanitario Español
C46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados
C47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos
C48	Coñecer a lexislación aplicable e o Código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no Código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermaría
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
C51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría
C52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos pacientes en situación de enfermidade avanzada e/ou terminal
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos en la materia

Resultados de Formación y Aprendizaje

Ser capaz de deseñar e executar un plan de investigación

A1	B1	C1	D1
A2	B2	C2	D2
A3	B3	C3	D3
A4	B4	C4	D4
A5	B5	C5	D5
	B6	C6	D6
	B7	C7	D7
	B8	C8	D8
	B9	C9	D9
	B10	C10	D10
	B11	C11	D11
	B12	C12	
	B13	C13	
	B14	C14	
	B15	C15	
	B16	C16	
	B17	C17	
	B18	C18	
		C19	
		C20	
		C21	
		C22	
		C23	
		C24	
		C25	
		C26	
		C27	
		C28	
		C29	
		C30	
		C31	
		C32	
		C33	
		C34	
		C35	
		C36	
		C37	
		C38	
		C39	
		C40	
		C41	
		C42	
		C44	
		C45	
		C46	
		C47	
		C48	
		C49	
		C50	
		C51	
		C52	

Contidos

Tema

A materia TFG organizarase en base a tres actividades que o alumnado deberá realizar adecuadamente:

- 1.- Realización a nivel persoal dun traballo orixinal relacionado con algún dos múltiples ámbitos do mundo laboral propios de enfermaría.
- 2.- Entrega en prazo dunha memoria escrita do traballo realizado.
- 3.- Presentación e defensa do traballo diante dun tribunal de avaliación que o avaliará e cualificará.

As normas de presentación e defensa estarán fixadas polo grupo coordinador do TFG de acordo coa Normativa do TFG

Realización de búsquedas bibliográficas

Búsqueda de información científica relevante nas principais fonte de información científica sanitaria

Lecturas

Lectura crítica de artigos e outra documentación científica sanitaria

Valoración, deseño e execución dun plan de investigación

Deseñar e levar ao cabo un plan de investigación: introducción, hipótese e obxectivos, metodoloxía, plan de traballo, resultados, discusión, conclusións e bibliografía

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	2	2	4
Seminario	24	0	24
Traballo tutelado	6	4	10
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	260	260
Outras	1	0	1
Traballo	1	0	1

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Traballo tutelado	*Actividades tuteladas polo profesor
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos a problemas abertos.

Atención personalizada	
Pruebas	Descrición
Traballo	Realización dun proxecto de investigación

Avaliación			
	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Outras	Valoración polo titor mediante rubrica	15	

Traballo	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos e bibliografía.	85	B3	C1	D1
			B4	C2	D2
			B5	C3	D3
			B6	C4	D4
			B7	C5	D5
			B8	C6	D6
			B9	C7	D7
			B10	C8	D8
			B11	C9	D9
			B12	C10	D10
			B13	C11	D11
			B14	C12	
			B15	C13	
			B16	C14	
			B17	C15	
			B18	C16	
				C17	
				C18	
				C19	
				C20	
				C21	
				C22	
				C23	
				C24	
				C25	
				C26	
				C27	
				C28	
				C29	
				C30	
				C31	
				C32	
				C33	
				C34	
				C35	
				C36	
				C37	
				C38	
				C39	
				C40	
				C41	
				C42	
				C44	
				C45	
				C46	
				C47	
				C48	
				C49	
				C50	
				C51	
				C52	

Otros comentarios sobre la Evaluación

O Grupo Coordinador do TFG establecerá, dentro do período lectivo, as datas de presentación dos traballos e o seu defensa oral.

Para a presentación do TFG será necesario que vaia acompañado por un informe de avaliación do titor/a, con valoración positiva do mesmo/a.

A avaliación levará a cabo por un tribunal nomeado ao efecto polo Grupo Coordinador do TFG entre o profesorado da Escola, o tribunal será o encargado de cualificar os traballos.

Poderá nomearse máis dun tribunal en base aos seguintes criterios: número de matriculados e temas que aborden os traballos.

O tribunal *deliberará sobre a cualificación global tendo en conta o informe do titor/a, que equivalerá ao 15% do total da nota. O 85% restante obterase ao avaliar a presentación oral do traballo e a presentación escrita do mesmo.

Calquera información relacionada coa marcha desta materia, atoparase a disposición do alumnado na plataforma TEMA.

st1.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Nancy Burns, **Investigación en Enfermería**, Elsevier,

Salamanca Castro. Ana Belen, **El aeiou de la investigación en enfermería**, 2º edición, Fuden,

Articulos en la plataforma TEMA,

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Estatística: Estadística/V52G140V01106

Idioma moderno: Inglés técnico/V52G140V01108

Ética e lexislación/V52G140V01202

Metodoloxía da investigación/V52G140V01401